

VUODEN 2026 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2026 – 2028 TALOUSSUUNNITELMAN LAADINTAOHJEET

Yleiset talousnäkymät ja toimintaympäristön muutokset

Mieikkälän kunnan taloustilanne on haastava ja käyttötalouden alijäämä 1.1.-30.6.2025 osavuositarkastuksen toteumalukujen valossa vaatii edelleen tasapainottavia toimenpiteitä. Taloustilannetta ja toiminnallisia tavoitteita tarkastellaan edelleen säännöllisesti luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyönä. Taloudellinen viitekehys tulee ottaa huomioon tulevan vuoden talousarvion ja taloussuunnitelman 2026-2028 laadinnassa. Luottamushenkilöt ja toimielimet evästävät viranhaltijoita talousarvion laadinnassa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kuntatalouden yleinen näkymä kesällä 2025

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän kokonaisuudessaan keskimäärin noin 0,5 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen seuraavan viiden vuoden ajan. Kulutusmenoja kasvattaa tarkasteluvuosina etenkin kunta-alan palkankorotuksista aiheutuva hintojen kasvu. Lisäksi kuntatalouden alijäämään vaikuttaa määräaikaiset valtionosuusleikkaukset ja epävarmuutta lisää suunniteltu valtionosuusuudistus, jonka todellisia vaikutuksia yksittäisen kunnan näkökulmasta on yhä haastavaa ennakoita. Määräaikaisten valtionosuusleikkausten päätyttyä kuntahallinnon alijäämän arvioidaan kuitenkin supistuvan vain hieman keskipitkällä aikavälillä.

Tulevien vuosien näkymät ovat haastavia. Vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle siirtyivät työ- ja elinkeinopalveluiden järjestäminen sekä laajennettu rahoitusvastuu työttömyysetuuksista. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin yhä koulutus- ja sivistyspalveluihin, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskussa syntyvyyden pitkäaikaisen alenemisen seurauksena. Palvelutarpeen väheneminen ei kuitenkaan todennäköisesti johda vastaaviin säästöihin kustannuksissa muun muassa erityisen tuen tarpeen kasvun, supistuneen kouluverkoston ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nousun vuoksi.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen nousun seurauksena. Henkilöstövaltaisella kuntasektorilla palkkaratkaisulla on merkittävä vaikutus kustannuskehitykseen. Palkkaratkaisun seurauksena työvoimakustannusten arvioidaan nousevan 2,78 % vuonna 2025, 3,18 % vuonna 2026 ja 3,85 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoitaankin ylittävän yleisen sopimuspalkkaindeksin erityisesti vuosina 2027–2028. Myös muut tekijät vaikuttavat kuntahallinnon kulutusmenojen hintakehitykseen. Esimerkiksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päätyminen ja niiden uudelleen neuvottelut vähentävät kuntien vuokratuloja kokonaisuudessaan arviolta 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Myös investointipaineet lisäävät menoja erityisesti kasvukeskuksissa. Kuntien investoinnit kohdistuvat pääosin rakennuksiin, teihin ja muuhun perusinfrastruktuuriin. Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksilla valtio on sitoutunut tukemaan kaupunkiseutujen saavutettavuutta ja kestävästä liikkumisesta edistäviä hankkeita.

Verotulot ovat kuntien tärkein tulonlähde. Vuonna 2025 niiden kasvua jarruttaa yhteisöverotulojen supistuminen, ja kuntien verotulojen kasvun arvioidaan jäävän noin 1,4 prosenttiin. Kun suhdannetilanne kohenee, verotulojen kasvu piristyy arviolta 6 prosenttiin vuonna 2026 ja pysyy keskimäärin hieman alle 4 prosentissa vuosina 2027–2029. TE-palvelu-uudistus kasvattaa kuntien valtiolta saamia tulonsiirtoja vuonna 2025. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia muun muassa sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien ja hallituksen säätötoimenpiteiden vuoksi.

Kun määräaikaiset valtionosuusleikkaukset päättyvät vuoden 2027 jälkeen, kuntahallinnon alijäämä supistuu hieman, ensin 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2028 ja edelleen 0,4 prosenttiin vuonna 2029. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina. Ennusteeseen liittyy useita riskejä. Kuntahallinnon menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Väestökehitys alueellisesti ja omassa kunnassa

Kymenlaakson väestömäärä on jo ollut pitkään laskussa muuttotappiosta ja väestön ikärakenteesta johtuen. Kymenlaaksossa asui Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuoden 2024 joulukuun lopussa 157 442 henkilöä ja alueen kuntien yhteenlaskettu väestömäärä kesäkuun lopussa oli 157 080.

Kymenlaakson kuntien väestökehitys kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2025¹

	Joulu -24	Tammi -25	Helmi -25	Maalis -25	Huhti -25	Touko -25	Kesä -25
Kymenlaakso	157442	157384	157312	157269	157233	157128	157080
Hamina	19311	19324	19323	19318	19307	19321	19305
Kotka	50210	50198	50186	50192	50196	50153	50157
Kouvola	78386	78347	78271	78228	78194	78116	78094
Mieikkälä	1703	1696	1697	1695	1696	1700	1697
Pyhtää	5001	4997	5014	5017	5027	5029	5031
Virolahti	2831	2822	2821	2819	2813	2809	2796

Vuoden 2024 lopussa Mieikkälän väkiluku oli 1 703, joten väkiluku on kesäkuun 2025 loppuun mennessä vähentynyt 6 henkilöä (-3,5 %). Vuoden 2025 kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä Mieikkälän nettomuutto oli yhteensä 12 henkilöä. Syntyneitä oli samalla ajanjaksolla 2 ja kuolleita 20. Luonnollinen väestömuutos oli näin ollen -18 henkilöä. Tavoiteltavaa on, että nettomuutto on luonnollista väestömuutosta suurempi.

¹ Tilastokeskus: Väestörakenteen ennakkotiedot alueittain, 2025M01*-2025M06*:

Työllisyystilanne alueellisesti ja omassa kunnassa

Kaakkois-Suomessa oli kesäkuun lopussa 17 177 työtöntä työnhakijaa. Työttömien määrä on 1615 henkilöä (+10 %) suurempi kuin vuotta aikaisemmin, mikä on huolestuttava kehitys myös siitä näkökulmasta, että kuntien rahoitusvastuu työttömyyden kustannuksista kasvoi merkittävästi vuoden 2025 alusta voimaan tulleen työelämäpalveluita koskevan kokonaisuudistuksen vuoksi. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 330 804 eli 13 % enemmän kuin vuosi sitten. Lomautettujen määrä on vähentynyt vuodentakaisesta.

Kesäkuun 2025 lopussa valtakunnallisesti tarkastellen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 12,2 %, ja Kymenlaaksossa 13,6 %. Kaakkois-Suomessa oli kokoaikaisesti lomautettuja yhteensä 908, mikä on 14 % (-151 hlöä) vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Koko Kaakkois-Suomen alueella kunnittain tarkasteltuna korkein työttömyysaste oli Imatralla (16,2 %) ja matalin Pyhtäällä (9,5 %). Tiedot ilmenevät KEHA-keskuksen Työnvälitystilastosta.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2025 KESÄKUUN LOPUSSA

ELY-KESKUS: KAAKKOIS-SUOMI

Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat				Vamm. ja Avoimet					
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä	Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	pitkäaik. sairaajat	työ- paikat
Hamina	8 542	13,4	1 143	648	495	35	149	503	445	86	117
Imatra	10 679	16,2	1 725	969	756	80	222	703	535	164	86
Kotka	22 630	15,4	3 496	2 047	1 447	110	453	1 290	1 186	358	205
Kouvola	35 168	13,0	4 576	2 678	1 895	142	509	1 889	1 686	556	420
Lappeenranta	33 567	13,4	4 513	2 463	2 047	185	640	1 519	1 304	311	320
Lemi	1 329	10,5	140	74	66	8	16	69	45	11	..
Luumäki	1 839	10,3	189	111	78	10	24	92	74	9	..
Mieikkälä	697	12,9	90	47	43	5	6	38	43	6	0
Parikkala	1 615	10,7	172	99	73	6	13	87	69	20	9
Pyhtää	2 344	9,5	223	135	88	7	22	96	89	17	..
Rautjärvi	1 146	14,7	169	103	66	5	18	89	70	17	17
Ruokolahti	1 922	11,3	217	118	99	..	13	131	74	28	5
Savitaipale	1 211	11,8	143	85	58	5	8	78	47	12	9
Taipalsaari	2 061	10,3	213	107	105	11	26	91	58	13	..
Virolahti	1 235	13,6	168	91	77	..	10	94	77	19	..
Yhteensä	125 985	13,6	17 177	9 775	7 393	614	2 129	6 769	5 802	1 627	1206

Taulukko: Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus, kesäkuu 2025

Vuonna 2025 Miehkälän kunnassa työttömien työnhakijoiden määrä on alkuvuoden osalta ollut suurimmillaan tammikuussa ja pienimmillään toukokuussa. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli kesäkuussa 43 henkilöä ja alle 25-vuotiaiden työttömien määrä 6 henkilöä.

Vuosi 2025	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Työttömät työnhakijat	97	91	86	84	77	90
Työttömien osuus työvoimasta	13,9	13,1	12,3	12,1	11	12,9
alle 25-vuotiaat	7	6	5	-	-	6
pitkäaikaistyöttömät	32	31	33	37	34	43
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	15 698,60	18 950,30	19 324,60	21 919,62	19 029,44	21 987,88

Työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys onkin alkuvuoden 2025 osalta huolestuttava. Kesäkuuhun mennessä Kelalle työttömyydestä maksetut kuntaosuudet ovat yhteensä 116 910,44 euroa. Talousarvioon 2025 oli tehty työmarkkinatukea varten 200 000 euron määrärahavaraus, joten mikäli maksuosuudet kasvavat samaan tapaan myös loppuvuonna, määrärahavaraus on riittämätön. Kunnan työllisyyskehitykseen pohjautuva rahoitusosuus työelämäpalveluiden järjestämisen kustannuksista sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta on todennäköisesti huomioitava suuruusluokaltaan vähintään 2025 tasossa myös talousarvion 2026 ja taloussuunnitelmavuosien 2026–2028 budjetin laadinnassa.

Elinkeinotoiminnan kehitys alueellisesti ja omassa kunnassa

Venäjän tilanne heijastuu edelleen Miehkälän ja koko Kymenlaakson alueen elinkeinotoiminnan kehitykseen. Kymenlaakson osalta lopettaneiden yritysten määrä on kehittynyt valitettavan paljon suurempana suhteessa aloittaneisiin yrityksiin. Miehkälässä yritysten kokonaismäärä on kuitenkin pysynyt jotakuinkin ennallaan. Miehkälä on nimetty I tukialueeseen käynnissä olevalle ohjelmakaudelle, mikä mahdollistaa korkeammat tuet yritysten investointihankkeisiin.

Forus Oy:n aurinkovoimalahanke ei etene suunnitellusti. Tanskalainen yhtiö Better Energy, jonka oli tarkoitus rakentaa aurinkovoimala, ajautui yrityssaneeraukseen vuoden 2024 loppupuolella ja sen suomalainen maayhtiö hakeutui konkurssiin huhtikuun 2025 alussa. Aurinkovoimalahankkeelle etsitään nyt uutta toimijaa yhteistyössä Cursorin kanssa. Cursorilla onkin keskeinen rooli alueellisena kehitysyhtiönä alueellisen elinkeinotoiminnan kehittämisessä, ja aktiivisia toimia yhtiöltä tarvitaankin myös Miehkälän kunnan elinvoiman ylläpitämiseksi. Miehkälä rahoittaa yhtiön toimintaa vuosibudjetilla 40 euroa/asukas.

Tilastokeskuksen yritysdemografian mukaan Kymenlaakson alueen aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärän kehitys vuosina 2024–2025 neljännesvuosittain on ollut seuraava:

	Aloittaneet yritykset (lkm)	Lopettaneet yritykset (lkm)	Yrityskanta
2024Q1	227	255	10099
2024Q2	172	178	10016
2024Q3	187	144	10025
2024Q4	180	383	10061
2025Q1	173	454	9780

Tilastokeskuksen mukaan Miehikkälän aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärässä ei ole tapahtunut yhtä merkittäviä muutoksia kuin alueellisesti. Miehikkälän yrityskanta on tilastokeskuksen mukaan kehittynyt vuonna 2024 seuraavasti:

	Aloittaneet yritykset (lkm)	Lopettaneet yritykset (lkm)	Yrityskanta
2024Q1	2	2	146
2024Q2	1	1	145
2024Q3	0	2	144
2024Q4	5	3	147

Verotulokertymä 2025 ja verotuloennuste 2026–2028

Miehikkälän kunnanvaltuusto on päättänyt 11.11.2024, että vuodelle 2025 Miehikkälän tulo- ja kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

	v. 2024	v. 2025
Tuloveroprosentti	8,90	9,5
Kiinteistöveroprosentit		
-Yleinen kiinteistövero	1,30	1,30
- maapohjan kiinteistövero	1,30	1,30
-Vakituisen asunnon kiinteistövero	0,50	0,50
-Muun rakennuksen kiinteistövero	1,25	1,25

-Voimalaitoksen kiinteistövero	3,10	3,10
-Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero	0,00	0,00

Tuoreimman julkaistun verotuloennusteen (Kuntaliiton verokehikko 8/2025 13.8.2025) mukaan Miehikkälän verotulojen (1000 euroa) nykyisillä veroprosenteilla ennakoidaan kehittyvän seuraavasti:

TILIVUOSI	2023	2024	2025**	2026**	2027**	2028**
Verolaji						
Kunnallisvero	2 759	2 517	2 735	2 801	2 828	2 913
<i>Muutos %</i>	-46,1	-8,7	8,6	2,4	1,0	3,0
Yhteisövero	556	467	508	557	590	619
<i>Muutos %</i>	-48,1	-16,0	8,8	9,7	5,9	4,9
Kiinteistövero	542	571	586	587	587	587
<i>Muutos %</i>	4,2	5,4	2,7	0,1	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	3 856	3 555	3 829	3 945	4 005	4 119
<i>Muutos %</i>	-42,5	-7,8	7,7	3,0	1,5	2,9

Veroennusteen 08/2025 mukaan verotuloja kertyisi kuluvana vuonna 3 829 000 euroa, talousarvioon on varattu 3 885 000 euroa, eli ennusteen mukaan verotulojen kertymän ero talousarvioon nähden on 56 000 euroa.

Valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset 2025, ennuste 2026

Kuntaliiton julkaisemien ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (26.6.2025) mukaan Miehikkälän kunnan valtionosuuksien ja kotikuntakorvausten ennakoidaan kehittyvän seuraavasti:

Miehikkälän kunnan valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset	Ennuste 2025	Ennuste 2026
Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta, €	1 135 499	1 164 363
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus, €	1 004 255	934 082
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus (ns. OKM-vos), €	- 479 371	-479 371
Verotulomenetyksen korvaus, €	315 360	336 664
Kotikuntakorvaukset, netto €	-640 090	-666 844
Valtionosuusmaksatus (sisältäen kotikuntakorvaukset), €	1 335 653	1 288 895

Kuntaliiton koostamien laskelmien lähdeaineistona ovat valtiovarainministeriön (VM) ja opetus ja kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuuspäätökset ja ennakkotiedot. Vuosien 2027 ja 2028 valtionosuuksiin liittyy huomattavia epävarmuuksia suunnitellun valtionosuusjärjestelmä uudistuksen vuoksi.

Talousarvioehdotuksen 2026 laatiminen

Yleistä

Talousarvio on kuntastrategian toteuttamisen väline. **Miehkälä päivittää omaa kuntastrategiaansa** alkusyksyllä 2025 ja uudet strategiset tavoitteet huomioidaan vuoden 2026 talousarvioehdotuksen laatimisessa. Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet tulee johtaa kuntastrategioista. Tulosalueen osalta budjetin valmisteluista vastaa ko. tulosalueen esihenkilö, joka tuottaa tarvittavat tiedot toimialalle (toimialajohtaja).

Talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavien tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla ja menetelmillä. Mittarit voivat olla määrällisiä tai laadullisia. Mittareiden toteutumisesta raportoidaan sekä osavuositarkastuksen että tilinpäätöksen yhteydessä ja merkittävistä poikkeamista raportoidaan toimielimelle sekä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle jo tilikauden aikana.

Toimintaympäristö ja sen asettamat taloudelliset reunaehdot

Vuoden 2026 talousarvion laadinnassa on syytä noudattaa erityistä kriittisyyttä. Taloudellinen toimintaympäristö on edelleen todella haastava ja kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat mm. hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin kohdistuvien leikkausten vuoksi. Palkkamenojen osalta on huomioitava myöhemmin mainittu korotustaso, mutta muutoin käyttömenoja ei saa kasvattaa. Tulosalueen (toimialan) talousarvion laadinnassa on kriittisesti arvioitava eri toimintojen järjestämistavan järkevyyttä ja haettava kustannustehokkuutta.

Kunnan organisaatio on jo tehtyjen rakennemuutosten myötä erittäin ohut ja huomiota kiinnitetään kunnan perustoimintojen ohella myös yhteistyösopimuksiin ja ostopalveluihin.

Veroprosentit

Verotulot ovat kuntahallinnon merkittävin tulonlähde. Verotulokehitykseen paikallisesti vaikuttaa merkittävästi kuitenkin alueellinen väestökehitys ja työpaikkojen määrä. Miehkälän voimassa oleva kunnallisveroprosentti on 9,5 %.

Veroprosentit lähialueiden kunnissa ovat seuraavat:

Kuntien vuoden 2025 veroprosentit					
Lähde: Verohallinto 18.11.2024	Tuloveroprosentti	Yleinen rakennuksen veroprosentti	Yleinen maapohjan veroprosentti	Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	Muun kuin vak. asunnon kiinteistöveroprosentti
Etelä-Karjala	8,48	1,52	1,46	0,53	1,16
Lappeenranta	8,30	1,43	1,43	0,55	1,15
Lemi	9,90	1,50	1,50	0,73	1,40
Luumäki	8,80	1,00	1,30	0,50	1,05
Savitaipale	8,90	0,93	1,30	0,50	1,10
Kymenlaakso	9,12	1,37	1,39	0,60	1,31
Hamina	9,40	1,25	1,30	0,55	1,15
Kotka	9,40	1,35	1,35	0,55	1,15
Kouvola	8,90	1,45	1,45	0,65	1,35
Miehikkälä	9,50	1,30	1,30	0,50	1,25
Pyhtää	8,10	1,30	1,30	0,62	1,55
Virolahti	9,90	1,30	1,30	0,55	1,25

Valtuusto käsittelee hallituksen esittämät tulovero- ja kiinteistöveroprosentit kokouksessaan marraskuussa 2025. Linjaus/raamit tulo- ja kiinteistöveroprosenttien mahdollisen muutoksen osalta talousarviovalmistelua varten tarvitaan luottamushenkilöiltä syyskuun loppuun mennessä. Suunnitelmavuosille 2026-2028 voi olla tarpeen ennakoida muutoksia veroprosentteihin talouden tasapainon saavuttamiseksi.

Valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset

Ennuste valtionosuuksista ja kotikuntakorvauksista on esitetty aiemmin tässä ohjeessa. Kuntien valtionosuusuudistus siirtyy vuodelle eteenpäin ja astuu voimaan vuoden 2027 alusta. Alkuperäinen tavoite oli, että uudistus olisi saatu voimaan jo vuoden 2026 alusta.

Palkkamenot

Kunta-alalle toukokuussa vuosille 2025-2028 neuvotellun palkkaratkaisun seurauksena työrauha on taattu 34 kuukaudeksi. Henkilöstökustannusten arvioidaan kuntataloudessa nousevan 2,78 % vuonna 2025, 3,18 % vuonna 2026 ja 3,85 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaankin ylittävän yleisen sopimuspalkkaindeksin erityisesti vuosina 2027–2028. Talousarvion 2026 laadinnassa henkilöstökustannusten tulee perustua suunniteltuun henkilöstömitoitukseen ja syksyn 2025 todellisia palkkakuluja tulee vuodelle 2026 korottaa kertoimella 1,032. Taloussuunnitelmavuosilla 2027-2028 on varauduttava niin ikään jopa yli 3,5 prosentin palkkakustannusten nousuun.

Palveluiden ostot ja toimintatuotot

Palvelujen ostoihin arvioidaan vain välttämätön palvelusopimusten edellyttämä korotus, muut toimintamenot arvioidaan kuluvan vuoden budjetin mukaisesti. Toimintatuloja, mukaan lukien vuokratuottoja, tulee tulosalueiden esihenkilöiden tarkastella, ja niihin tulee arvioida realistiset korotukset verrattuna yleiseen kustannuskehitykseen ja kuluvan vuoden budjettilukuihin.

Toimialojen tulee tarkistaa perimänsä asiakastaksat ja tarvittaessa tehdä niihin tarkistukset. Taksat ja maksut tulee vahvistaa arvonlisäverottomina. Maksun tai taksan päätöksessä tulee olla maininta, että taksaan lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero.

Sisäiset vuokrat ja sisäiset erät

Kuntatekniikka/tilapalvelut toimittaa sisäisten vuokrien kohdistamisen perusteena olevat kiinteistöjen neliöiden kustannuspaikkajaot kommentoitavaksi toimialoille ennen sisäisten vuokrien laskentaa. Kustannuspaikkajaot tulee toimittaa kommentoitavaksi myös taloussuunnittelijalle ennen sisäisten vuokrien lautakuntakäsittelyä, sillä taloussuunnittelija vastaa kirjanpitojärjestelmän nimistöstä.

Tulosalueiden esihenkilöiden vastuulla on tarkistaa niille kohdistetut neliöt ja kustannuspaikat. Sisäiset vuokrat käsitellään kuntatekniikan lautakunnassa syyskuussa, jonka jälkeen jakoperuste toimitetaan taloushallintoon. Taloushallinto vyöryttää sisäiset erät - sekä tulot että menot keskitetyksi. Vyörytettäviä sisäisiä eriä ovat sisäiset vuokrat sekä talous- ja henkilöstöpalveluiden sisäiset erät sekä toimialariippumattomat tietohallinnon kustannukset, ja nämä kirjataan taloushallinnon toimesta toimielinten budjettisarakkeisiin, eli niitä ei saa kirjata itse budjetoitaessa.

Palvelusopimukseen perustuva kuntayhteistyö

Miehikkälän kunnan talousarviossa 2026 ja taloussuunnitelmassa 2026-2028 kustannuksina huomioitavia yhteistyösopimuksia ovat:

- yhteistoimintasopimus yläkouluopetuksen järjestämisestä Virolahden kunnan kanssa
 - 1.8.2024 alkaen Virolahti tuottaa perusopetuksen palvelut (vuosiluokat 7-9) myös miehikkäläläisille yläkouluikäisille nuorille Virolahden yläkoulussa ja koululaiskuljetukset Miehikkälän ja Virolahden kuntien alueella järjestetään yhteisellä voimassa olevalla sopimuksella
 - sopimuksen kustannusvaikutus näkyy Miehikkälän talousarviossa kotikuntakorvausmenona ja koululaiskuljetuskustannuksina
 - kotikuntakorvaus kohdennetaan suoraan valtion maksuerittelyllä palvelun järjestävälle kunnalle
 - koululaiskuljetusten järjestämisvastuu Miehikkälän ja Virolahden kuntien alueella on Virolahden kunnalla ja tähän liittyen maksuosuuksien jakoperusteet on sovittu yläkouluopetuksen järjestämistä koskevan sopimuksen liitteellä
 - Kirkonkylän koulun kuljetustarpeen määrittelee Miehikkälän kunta, vaikutus kuntien talousarvioon määritellään yhteistyössä kuljetussopimuksesta vastaavan Virolahden kunnan kanssa

Kotikuntakorvauksen määräytymisestä on säädetty laissa (**Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021**).

. Kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7-12- ja 13-15-vuotiaille.

- varhaiskasvatuspalveluita koskeva sopimus Virolahden kunnan kanssa
 - 1.8.2024 alkaen vuorohoidon palvelut ja tarpeen vaatiessa muut kuin vuorohoidon palvelut tuottaa Virolahden kunta
 - kustannusvaikutus näkyy Mieikkälän talousarviossa varhaiskasvatuksen tulosalueen yhteistoimintamenona
 - palvelutarpeen määrittelee Mieikkälän kunta, vaikutus kuntien talousarvioon määritellään yhteistyössä palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan kanssa

Mieikkälän kunnan talousarviossa 2026 ja taloussuunnitelmassa 2026-2028 tuottoina huomioitavia yhteistoimintaosuuksia yhteistyösopimuksiin perustuen ovat:

- sopimus rakennustarkastajan viranhaltijapalveluiden sekä rakennusvalvonnan muun palvelun ostamisesta
 - 1.8.2024 alkaen Mieikkälä on palveluntuottaja ja vastaa sopimuksella palvelun järjestämisestä Maankäyttö- ja rakennuslain §21 mukaisista rakennusvalvonnan viranomaistehtävissä molempien kuntien alueella

Talous- ja henkilöstöpalvelujen osalta järjestämisvastuu on sopimukseen perustuen Virolahden kunnalla. Toimialariippumattomista tietohallinnon palveluista ja palvelusopimuksesta Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n kanssa, sekä henkilöstölle tarjottavista työterveyspalveluista ja tyky-toiminnasta vastaa kuitenkin Mieikkälän kunta.

Haminan kaupungilla on järjestämisvastuu mm. maaseutupalveluista ja ympäristö- ja terveysvalvonnan sekä eläinlääkinnän palveluista myös Virolahden ja Mieikkälän kuntien alueella.

TE24-uudistus toteutui Etelä-Kymenlaaksossa siten, että alueelliset työvoimaviranomaispalvelut eteläisen Kymenlaakson kuntien alueella 1.1.2025 alkaen tuottaa Kotkan kaupunki.

Yhteistyö- ja palvelusopimukset ja niihin liittyvät oletukset vaikuttavat vuoden 2026 talousarvion laadintaan

Mieikkälä budjetoit omana toimintana järjestämiensä palveluiden kaikki tulot ja menot. Toimintamenoiksi budjetoidaan myös mahdolliset Virolahden kunnan 2026 taloussuunnitelman mukaiset osuudet kotikuntakorvaukset ylittävistä yläkouluopetuksen järjestämiskustannuksista sekä kustannukset koululaiskuljetusten järjestämisestä, varhaiskasvatuspalveluista sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista arvioitavat maksuosuudet. Virolahti toimittaa tiedot edellä kuvattujen palvelujen maksuosuuksista Mieikkälälle sovituissa aikatauluissa.

Mieikkälä puolestaan budjetoit tuloiksi rakennusvalvonnan palvelusopimuksen mukaiset maksuosuudet Virolahdelta ja toimittaa tiedot rakennusvalvonnan maksuosuuksien budjetointia varten Virolahden kunnalle.

Niin ikään Haminan talousarviovalmisteluun perustuen budjetoidaan toimintamenoiksi maaseutupalvelujen, ympäristöpalvelujen sekä eläinlääkintäpalvelujen maksusuudet näistä järjestämistä vastuussa olevalle kunnalle.

Kotkan kaupunki vastaa työelämäpalvelujen sekä kotoutumispalvelujen järjestämisestä sekä budjetoinnista, ja maksusuuksina huomioidaan näiden palvelujen sopimukseen perustuvat arvioidut yhteistoimintaosuudet. Osana peruspalvelujen valtionosuuksia Mieikkälän kunnalle tilitetään TE-palveluiden rahoitusosuus, minkä kunta tilittää edelleen laskutukseen perustuen Kotkan kaupungille, joka vastuukuntana järjestää palvelut Etelä-Kymenlaakson työllisyysalueen kunnille. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuus on huomioitava kuntakohtaisesti toimintamenona vuoden 2026 talousarviossa vähintään vuoden 2025 tasolla.

Muut ohjeet

Kunnanvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ja määrärahat sekä tuloarviot esitetään talousarviossa toimielin/lautakuntatasolla niin, että käyttötalousoosassa toimintatulojen ja – menojen nettomäärä (toimintakate) on sitova. Investointiosassa investointien (yli 10.000 € hankinnat) määrärahat ja tuloarviot esitetään sekä perustellaan hankekohtaisesti. Esityksen taso on sitova.

Talousarviosta on käytävä selkeästi ilmi valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset, taloudelliset ja laadulliset tavoitteet. Talousarvion laadinnan yhteydessä tulee myös tarkoin pohtia valtuustoa sitovien tavoitteiden määrää, laajuutta ja olennaisuutta. Valmistelussa on syytä huomioida Kuntaliiton suositus kunnan talousarvioista sekä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esille nostamat asiat.

Talousarvion perusteiden osalta toimialojen ja tulosaluiden teksteissä tulee kiinnittää huomiota olennaisuuteen, tekstit eivät saa olla liian laajoja. Olennaisuutta arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota toiminnan laajuuteen ja sen osalta hyväksyttäväksi esitettävään määrärahaan. Tulosaluiden ja toimialojen osalta perusteluiden laajuuden tulisi tältä osin olla jokseenkin yhteismitallisia.

Toimielimiä sitovat tavoitteet ovat ensisijaisesti vaikuttavuustavoitteita, joissa näkökulmana on palvelun vaikutus asiakkaaseen. Vaikuttavuustavoitteet määrittävät joko palvelun aikaansaamaa muutosta asiakkaan hyvinvoinnissa tai palvelun laatua, mitä arvioidaan sen saavutettavuutena, riittävytenä, kohdentuvuutena tai asiakastytyvyytenä.

Taloussuunnitelman 2026-2028 tasapaino ja alijäämien kattaminen

Mieikkälän kunnan vuoden 2025 talousarvio on laadittu alijäämäisiksi. Kuntalaki edellyttää kuntien taloudenpidolta tasapainoa: Taloussuunnitelma voi olla alijäämäinen, mutta enintään niin paljon kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan taseessa olevan kertyneitä ylijäämiä. Ylijäämän määrän arvioinnissa huomioidaan edellisen vuoden tilinpäätöksen lisäksi laadintavuoden talousarvio ja siihen tehdyt muutokset sekä muut tiedossa olevat laadintavuoden tulokseen vaikuttavat tekijät.

Miekkälän kuntakonsernissa oli taseessa kertynyttä ylijäämää tilinpäätöshetkellä 2024 yhteensä 4 580 291,06 euroa, mutta 30.6.2025 tilanteesta laaditun tilinpäätösarvion mukaan kertynyt ylijäämä tulee olennaisesti pienemmäksi myös vuonna 2025, mikä tulee huomioida taloussuunnitelman laadinnassa.

Taloussuunnitelma laaditaan vuosille 2026 - 2028. Taloussuunnitelma sisältää arvioidun tuloslaskelman tilikaudille 2026, 2027 ja 2028 (aikasarja) sekä eriteltyjä toimenpiteitä, joilla talous saadaan tasapainoon suunnitelmakaudelle.

Talousarvion laadinnan työohjeet ja aikataulu

Talousarvion laadinnan ohjeellinen aikataulu:

- syyskuu 12.9.2025 valtuustoseminaari klo 8:30 -12:00, minkä tarkoituksena raamittaa talousarvion laadintaa
- 30.9.2025 mennessä sisäiset vuokrat vahvistettava kuntatekniikan lautakunnassa
- Syys-lokakuu 2025: Toimialojen valmisteluvaihe ja valmistelua ohjaavat keskustelut tarvittaessa hallituksen kokousten yhteydessä. (Teknisen lautakunnan vuoden 2026 talousarvioehdotukset käsitellään lokakuun kokouksessa.)
- 10.11.2025 hallitus esittää veroprosentit ja käy läpi toimielinten / tulosalueiden talousarvioehdotukset
- 13.11.2025 Valtuusto vahvistaa vuoden 2026 veroprosentit verohallinnon aikataulu huomioiden (tarvittaessa samalle päivälle taloussuunnitelmakauden toimenpiteitä linjaava valtuustoseminaari)
- 1.12.2025 kunnanhallituksen talousarvioehdotus valtuustolle
- 15.12.2025 (alustava pvm) valtuuston talousarviokäsittely

Talousarvion laadintaa tarkentavat työohjeet ja aikataulu laaditaan tarvittaessa tämän ohjeen liitteeksi. Kunnanjohtaja koordinoi talousarviovalmistelua.